

УДК 323.2:911.6

DOI <https://doi.org/10.32782/app.v75.2025.6>

О. О. Заславська

orcid.org/0000-0003-1608-1530

*кандидатка політичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри міжнародної комунікації та політології
Хмельницького національного університету*

О. А. Посвістак

orcid.org/0000-0002-8462-3584

*докторка психологічних наук, професорка,
професорка кафедри міжнародної комунікації та політології
Хмельницького національного університету*

В. В. Налімова

orcid.org/0000-0001-6540-5197

*викладачка кафедри міжнародної комунікації та політології
Хмельницького національного університету*

ВЛАСТИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ

Постановка проблеми. Сучасний політичний світ характеризується зростаючою складністю, невизначеністю та динамікою, змінюється роль символічних факторів, таких як ідеології, наративи та медіа і традиційні підходи до політичного аналізу часто виявляються недостатніми для розуміння цих процесів. Крім того, за таких умов політичний аналіз вимагає використання знань з різних галузей, включаючи політологію, соціологію, історію, психологію та інші. З огляду на це зростає роль інтегративного підходу, який поєднує системний та суб'єктно-орієнтований аналіз, що дозволяє більш повно та глибоко досліджувати політичні явища, міждисциплінарного підходу до політичного аналізу, що дозволяє отримати більш об'єктивні та комплексні результати. Важливо також враховувати символічну складову політичного світу, що дозволяє краще розуміти механізми впливу на політичні процеси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інституціонування політичного аналізу пов'язане з виходом монографії Г. Лассауелла та Д. Лернера у 1951 році, де аналізувалися політико-управлінські аспекти, а також з початком викладання А. Вільдавскі спеціалізованого курсу з політичного аналізу в Каліфорнійському університеті у 1969 р. Загалом, проблематика політичного аналізу є предметом активного дослідження як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Серед зарубіжних дослідників, які зробили значний внесок у розвиток цієї галузі, слід відзначити Д. Веймера, Е. Вайнінга, Б. Гогвуда та Л. Гана, чийі праці заклали теоретичні та методологічні основи політичного аналізу (Веймер, Вайнінг, 2000). В Україні дослідження в галузі політичного аналізу також активно розвиваються. Серед вітчизняних науковців, які зробили вагомий внесок у цю сферу, слід виділити В. Рубанова, Л. Бабкіну, С. Вонсовича, К. Ващенко, О. Л. Валевського, Ю. Г. Кальниша, В. А. Ребкала, С. О. Телешуна, О. Р. Титаренка, І. В. Рейтеровича, С. І. Вирового (Ващенко, 2007; Вонсович, 2023; Ключник, 2019). Їхні дослідження охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних з політичним аналізом, включаючи методологічні аспекти, аналіз політичних процесів та інститутів, а також прикладні дослідження політичних явищ.

Ведучи мову про сучасні зарубіжні дослідження проблем політичного аналізу варто, насамперед, звернути увагу на журнал «Політичний аналіз» ("Political Analysis"), на шпальтах якого можна знайти статті, що стосуються проблем політичної методології. Це офіційний журнал Товариства політичної методології та Секції політичної методології Американської асоціації політичних наук, що виходив у видавництві Cambridge University Press з 1989 по

2021 р. З фундаментальних робіт, присвячених політичному аналізу, варто згадати посібник SAGE з методів дослідження в політичних науках і міжнародних відносинах, що пропонує вичерпний огляд дослідницьких процесів у соціальних науках – від ідеї та дизайну дослідницьких проєктів, через побудову теоретичних аргументів до концептуалізації, вимірювання та збору даних, а також кількісного та якісного емпіричного аналізу (Curini, Franzese, 2020). Ще однією фундаментальною роботою є «Оксфордський довідник з контекстуального політичного аналізу», де синтезовано підходи до детального якісного аналізу політичного світу. Автори враховують контекстуальні нюанси, які зникають із великомасштабного кількісного моделювання (The Oxford Handbook., 2009). У контексті нашого дослідження варто згадати роботи К. Ф. Войнеа (C. F. Voinea), яка аналізує методи політичної науки, що використовують передові технології та методології для вивчення політичних явищ у складних гібридних соціально-політичних системах, які поєднують фізичне та віртуальне середовища (Voinea, 2023).

Мета статті полягає в тому, щоб дослідити інтегративний підхід до політичного аналізу, який поєднує системну та суб'єктно-орієнтовану модель; визначити та проаналізувати ключові властивості політичного світу, які необхідно враховувати при політичному аналізі, показати практичне застосування запропонованого підходу та виявлених властивостей для вивчення конкретних політичних явищ.

Виклад основного матеріалу. Предмет політичного аналізу – дослідження різних аспектів поточної політичної ситуації – відбувається в контексті ширшого «політичного світу», який є складовою «соціального світу». Аналіз політики базується на двох конкуруючих моделях, що претендують на мета-опис політичного світу: системної, що розглядає політику як цілісну структуру, та суб'єктно-орієнтованої, що зосереджується на взаємодії незалежних учасників. Використання цих підходів дозволяє визначити ключові характеристики соціального та політичного просторів, важливі для аналітиків. Це – системність, «невидимість», «самодетермінація», історичність, співприсутність у теперішньому минулого і майбутнього, контекстуальність, процесуальність, інерційність, наділеність значеннями, підвищена невизначеність, внутрішня напруженість. Деякі з них є взаємодоповнюваними, інші, здавалося б, суперечать одна одній.

Р. Джервіс пояснює поняття «складності» через поєднання множинності та різноманітності. Множина – це сукупність однорідних елементів, тоді як різноманітність – це їх якісна відмінність. Складність утворюється, коли різноманітність організовується, використовуючи реальні або символічні зв'язки. Розвиток політики – це зростання цієї складності, хоча процес не завжди лінійний. Ієрархія, як форма складності, є ключовою в політиці, попри поширення мережевих моделей. Мережі не скасовують ієрархії, а лише змінюють її форму, роблячи її гнучкішою та множинною. Важливо, що ієрархії завжди заперечуються, особливо тими, хто займає вищі позиції (Jervis, 1998).

Системність, або цілісність, є важливою характеристикою політичних об'єктів. Проте вона не постійна і може зникати, поступаючись місцем хаосу. Аналітик повинен враховувати як системні, так і нестабільні стани політичного світу (Jervis, 1998).

«Невидимість»: політичний світ часто здається «невидимим», не через таємниці, а через відсутність видимих аналогів. Безпосередньо спостережуваною є лише сфера публічної політики: дії політиків, вибори тощо. Глибинні ж процеси залишаються «невидимими» та можуть бути тільки реконструйованими «в голові». У політиці важливо розрізняти видимі прояви та глибинний зміст. Перше можна спостерігати, друге – лише відтворити. На відміну від, наприклад, біології, яка вивчає видимі об'єкти, політична наука має справу з невидимим. Політичний світ не має фізичних аналогів, він складається з людських взаємодій та їх інтерпретацій.

Для аналізу політики важливим є принцип «методологічного індивідуалізму». Він закликає аналітика обережно ставитися до колективних суб'єктів, дій та явищ, що виходять за рамки індивіда. Цей принцип нагадує, що в основі політичного світу лежать люди, їхні дії та відносини. Розуміння «невидимого» політичного світу починається з аналізу видимих дій політиків та громадян. Ці дії є першим кроком до глибшого розуміння. Хоча вони не є вичерпними, без них неможливо обійтися. Біхевіоризм вивчає політику через призму «людської дії», зосереджуючись на «плані прояву». Він ігнорує глибинний "план змісту", вважаючи їх

тотожними. «План прояву» можна виміряти кількісно, тоді як «план змісту» потребує реконструкції. «План змісту» можна виразити через символізацію та візуалізацію. «Невидимість» політики робить особливо важливим використання символів для позначення позицій та відносин, а також візуалізацію знань аналітика (Bellido, 2024).

Необхідним для аналізу політики є врахування та розуміння історичного контексту. «Історичність» політичного світу означає, що минуле постійно впливає на сьогодення. Будь-які політичні явища мають передісторію, навіть якщо її заперечують. Розуміння історії є ключем до аналізу. Для політичного аналітика важливо враховувати генезису явищ, особливості їх розвитку та взаємозв'язків – це все допомагає зрозуміти їх структуру та властивості. Аналітик повинен пам'ятати про історичний контекст, щоб не стати жертвою поточної ситуації. Без історичної пам'яті аналіз може бути упередженим. Якісний аналіз передбачає дослідження динаміки розвитку явищ протягом тривалого часу (Mahoney, Terrie, 2009).

Будь-яке явище слід розглядати у зв'язку з ширшим оточенням, враховувати контекст, зважати на укоріненість (включеність). Термін походить від латинського «contextus», що означає зв'язок. У лінгвістиці контекст – це частина тексту, необхідна для розуміння значення окремих слів або фраз. У ширшому сенсі контекст – це сукупність обставин, в яких щось відбувається. Синонімами слова «контекст» є оточення, середовище, ситуація. Основна функція контексту – впливати, визначати та пояснювати. Будь-який текст є частиною ширшої системи, пов'язаної з часом і місцем його створення. Правильна інтерпретація можлива лише через контекст. Наприклад, слово «банк» має певне об'єктивне значення – це фінансова установа, що здійснює грошові операції. Однак сенс слова «банк» може бути абсолютно різним для різних людей і в різних ситуаціях. Для людини, яка прагне взяти кредит на розвиток бізнесу – це можливість, шанс на успіх та реалізацію її підприємницьких ідей. Для чоловіка, який взяв кредит, не впорався з його виплатою та, врешті, в якого ця установа відібрала майно – це те, що принесло йому неприємні переживання. Соціологи можуть вивчати роль банків у суспільстві, їхній вплив на соціальну нерівність, доступ до фінансових послуг тощо. Для пенсіонера, який отримує пенсію на банківську картку, банк – це зручний спосіб отримання грошей та оплати комунальних послуг. Отже, банк для одних – це можливості, для інших – неприємності, для третіх – предмет вивчення, а для когось – зручності. Це правило стосується не лише окремих слів, але й повідомлень. Дослідження показали, що розуміння повідомлення залежить від соціального контексту, в якому воно передається. Без контексту висловлювання можуть бути незрозумілими (Tilly, Goodin, 2013).

У політичному аналізі поняття контексту часто відіграє ключову роль. Неможливо досліджувати політичні явища ізольовано від їхнього оточення. Кожна політична постать або подія пов'язана з ширшим контекстом. Хоча іноді необхідно штучно відокремити об'єкт аналізу для визначення його меж та властивостей, важливо пам'ятати, що всі політичні явища проявляються лише у взаємодії з іншими. Принцип контекстуальності застосовується до різних об'єктів, включаючи системні. Будь-яка система існує у взаємодії з зовнішнім середовищем. Розуміння контексту вимагає усвідомлення цілісності явищ. Межі між об'єктами аналізу є умовними. Контекстуальна залежність політичних ситуацій стає очевидною при застосуванні історичного підходу. Горизонтальні зв'язки легше виявити ретроспективно, ніж у поточному часі. Проте історичні знання сприяють об'єктивному аналізу сучасних проблем. Історики, дійсно, мають досвід «горизонтального мислення» (The Oxford Handbook..., 2009).

Важливість контексту полягає в тому, що він показує неможливість точного відтворення політичних подій. Політики часто шукають настанови в історії, але італійський історик Відродження Франческо Гвічардіні критикував такий підхід, використовуючи принцип контексту. Він стверджував, що використання історичних прецедентів є помилковим, оскільки ігнорує історичний контекст. Для того, щоб прецедент був ефективним, необхідні аналогічні умови, але час вносить зміни, що вимагають нових підходів. Зв'язок з минулим ускладнюється через історичну дистанцію, що робить посилення на минуле безплідним. Необхідно розрізняти різні аспекти контексту. Зокрема, слід виділити контекст як мережу реальних зв'язків між акторами та системами, і контекст як систему символів і значень. Політичні актори, дії та системи завжди включені в ширший контекст, який впливає на їхнє розуміння. Американський

політолог Гарольд Лассвелл був одним із перших, хто активно використовував і концептуалізував поняття контексту в політичній науці.

Принцип контексту знаходить відображення в інших наукових сферах, наприклад, у концепції «вкоріненості». В економічній соціології термін “*embeddedness*” означає, що економічні дії залежать від соціального контексту, в якому відбуваються. Марк Грановеттер популяризував це поняття, пов'язавши його з аналізом соціальних мереж. Важливість контексту поширилася на політологічні дослідження. Наприклад, концепція «*the embedded state*» описує державу, інтегровану в соціальні структури, на відміну від веберівського уявлення про державу як автономну «залізну клітку» (Granovetter, 1973). Політичний аналіз вимагає врахування того факту, що політичний світ характеризується процесуальним характером, що тісно пов'язаний з історичністю та контекстуальністю. На відміну від історизму, який акцентує увагу на минулому, процесуальність підкреслює безперервність змін. Політичні явища постійно розвиваються, не досягаючи статичних форм. Навіть стабільні структури є результатом динамічної рівноваги. Розуміння процесуальності дозволяє прогнозувати майбутні зміни. Процесуальність контрастує з системністю, акцентуючи увагу на постійних змінах. Ця парадигма використовує концепцію «поля» та принцип постійних змін, як фундаментальну властивість соціального світу. Процесуальність передбачає послідовність, де теперішнє зумовлене минулим, а майбутнє – теперішнім, що є основою для концепції «зумовленого розвитку». Процесуальне мислення допомагає розкрити альтернативу статичним уявленням про соціальні ідентичності, наприклад, нації. Вони є динамічними утвореннями. Важливо пам'ятати, що процесуальність не означає детермінізму, а послідовність може бути порушена нелінійними змінами.

У політиці значну роль відіграє інерція, тобто продовження руху в заданому напрямку. Інерційність пов'язана з процесуальним характером, але відрізняється від нього. Якщо процесуальність акцентує на змінах, то інерційність – на незмінності. Інерція тісно пов'язана з лінійним розвитком. Існують фактори інерції, які впливають на поточні події, хоча сформувалися раніше. Це традиції, інститути та стереотипи. Наприклад, традиція патерналізму, коли громадяни очікують від держави вирішення всіх своїх проблем, успадковується з покоління в покоління. Прикладом інерційності стереотипів можуть бути уявлення про те, що певні партії є «лівими» або «правими», навіть якщо їхня політика змінюється (Нау, 2002).

Політичний світ складається з «самостійних» суб'єктів, чії дії визначаються їхніми власними цілями. Тут мова йде про «самодетермінацію». Люди в політиці мають свідомість і свободу, що дозволяє їм самостійно обирати напрямок своїх дій. Макс Вебер виділив чотири типи дій: цілераціональні, ціннісно-раціональні, традиційні та афективні. У політиці важливі перші два типи, де мотиви та цілі усвідомлені. Політичний світ є результатом свідомого конструювання людьми, це «штучна» реальність, створена діями політичних акторів. Політична реальність – це соціально сконструйована реальність, що створюється діями раціональних акторів. Хоча їхня раціональність обмежена, вони діють згідно з певними цілями. Політичний аналітик повинен шукати раціональні підстави в їхніх діях. Загалом, у політиці діє «презумпція раціональності». Важливо оцінювати дії гравців як раціональні, але враховувати, що раціональність може бути різною. Наприклад, помилково вважати всіх політиків такими, що мають лише короткострокові інтереси (The Oxford Handbook..., 2009).

Політичний аналіз передбачає врахування того факту, що політичний світ характеризується присутністю у теперішньому не тільки «минулого», а й «майбутнього». Для аналізу ситуації необхідні як розуміння минулого, так і перспективні цілі. Це пов'язано з самостійністю політичних акторів, які самі визначають свої цілі та керують своїми діями. Майбутнє присутнє в сьогоденні у вигляді цих цілей. Існують різні форми присутності майбутнього: майбутнє як можливість – це інтелектуальні конструкції, що відображають різні версії майбутнього; майбутнє як мета – це проєкт, «бажане майбутнє», яке стає активним чинником, що формує сьогодення. Таке «актуальне майбутнє» також впливає на сприйняття минулого. Проєктне мислення в політиці передбачає формування колективних цілей. Ці цілі формулюються за допомогою ідеологій, які поєднують образи минулого, сьогодення та майбутнього. Ідеології структурують політичний простір і надають інструменти для інтерпретації подій. Хоча «великі ідеології» зазнають критики, вони зберігають свою цінність (The Oxford Handbook..., 2009).

Політичний світ, що сприймається ззовні, – процесуальний або інерційний, а політичний світ, що сприймається зсередини, з погляду учасників процесу та акторів – дискретний. Дискретність (гетерогенність), тобто фрагментарність має враховуватися в процесі аналізу, оскільки це явище протилежне безперервності процесу та інерції. Дискретність виникає, коли процесуальність переривається діями, подіями або значеннями. Вона з'являється завдяки впливу активних суб'єктів, які руйнують безперервність. Дискретність необхідна для існування людського та політичного світу, оскільки лише окремі фрагменти можуть бути: зафіксовані; використані для планування; використані для свідомих дій. Прикладами дискретних елементів є дії політичних акторів, події, а також мова та символи (Curini, Franzese, 2020).

Політичний світ є повністю штучним, тому він, наповнений значеннями. У ньому немає нічого природного, і все має значення для людини. Значення вказує на властивості, важливі для людини, і визначає характер зв'язку між ними. Значення фіксуються знаками, а їхні комплекси – символами. Символізація – це надання значення властивостям або закріплення зв'язків за допомогою знаків. Значення можуть мати різне тлумачення, що означає можливість різних висновків з одних і тих самих фактів. Факти невіддільні від інтерпретацій. Політичний світ пронизаний значеннями, вираженими знаками та символами, що створюють мережу посиленя. Символізація необхідна для складних систем, щоб надати їм цілісності. Замість повторення на кожному рівні ієрархії, використовуються знаки та символи, що відсилають до попередніх станів. Символізація узагальнює значення. Знак стає символом, коли несе багато значень (Curini, Franzese, 2020).

Людський світ відрізняється високим рівнем невизначеності, яка проявляється в декількох аспектах. По-перше, це відсутність чітких меж між явищами. Політичний світ, як і світ живої природи, складається з «цілісних комплексів», де важко виділити окремі елементи. Проте, на відміну від біології, у політиці відсутні прямі спостережувані аналогі, а суб'єкти мають здатність до самостійного визначення цілей. По-друге, невизначеність проявляється в мінливості властивостей і зв'язків. Явища можуть змінювати свої характеристики залежно від ситуації. По-третє, існує можливість одночасного існування декількох інтерпретацій, які доповнюють одна одну. Це явище описується «принципом додатковості», вперше сформульованим у квантовій фізиці. У політичному аналізі це означає, що для повного розуміння об'єкта необхідно використовувати взаємовиключні, але додаткові підходи, наприклад, системний і суб'єктно-орієнтований. По-четверте, невизначеність вказує на можливість нелінійного розвитку подій. Це особливо важливо для політичного аналізу, який має справу з «відкритими» ситуаціями. Отже, повна ясність у політичному аналізі неможлива. Результати завжди є ймовірними гіпотезами, сформульованими на основі припущень. Тому важливо навчитися працювати в умовах невизначеності (Dimova, 2024).

Політичний світ характеризується нерівномірним розподілом ресурсів і постійною боротьбою за їхній перерозподіл, що створює конфліктність і нестабільність. Він є «напруженою системою». Постійне змагання за ресурси робить політичний світ динамічним, з різними потенціалами в його частинах, що призводить до конфліктів. Внутрішня диференціація, нерівновага, суперництво та прихована конфліктність – ознаки «напруженої системи». Сучасний політичний устрій – це спосіб регулювання конфліктів, щоб вони не призводили до катастроф. Політичний світ – це «жива система», яка може переживати кризи та хаос (Politics and Uncertainty, 1998).

Висновки. Отже, на основі проведеного аналізу та з урахуванням мети дослідження запропоновано інтегративний підхід, що поєднує системний та суб'єктно-орієнтований аналіз, є ефективним інструментом для дослідження складного та динамічного політичного світу. Цей підхід дозволяє враховувати як структурні, так і акторні фактори, що впливають на політичні процеси. Для розуміння особливостей політичних явищ та процесів варто враховувати ключові властивості політичного світу, такі як системність, невидимість, самодетермінація, історичність, контекстуальність, процесуальність, інерційність, наділеність значеннями, невизначеність та внутрішня напруженість. Важливо враховувати ці властивості для розробки більш ефективних стратегій політичного аналізу та прогнозування. Вони також будуть корисними для політичних акторів, аналітиків та дослідників, які прагнуть краще розуміти

сучасний політичний світ. Загалом, інтеграція різних методологічних підходів є необхідною для адекватного відображення складності політичних явищ.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на поглиблене вивчення окремих властивостей політичного світу та їхнього впливу на конкретні політичні явища. Також перспективним є розробка практичних рекомендацій для політичних акторів на основі результатів дослідження. Враховуючи динамічність політичних процесів, необхідні постійні дослідження, для того щоб підтримувати актуальність політичного аналізу.

Література

- Ващенко К. О. Історичний генезис прикладного політичного аналізу й прогнозу. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Київ, 2007. Вип. 35. С. 227–241.
- Веймер Д.Л., Вайнінг Е.Р. Аналіз політики: концепція і практика. Київ: «Основи», 2000. 654 с.
- Вонсович С. Г. Політичний аналіз і прогноз: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 228 с.
- Ключник Р. М. Політичний аналіз. Політична кризологія: навч. посіб. Дніпро: Унт ім. А. Нобеля, 2019. 84 с.
- Bellido F. J. The research programme of methodological individualism: back to its foundations. *The Journal of Philosophical Economics* XVII. Annual issue. 2024. P. 281–308.
- Curini L., Franzese R. The SAGE Handbook of Research Methods in Political Science and International Relations. SAGE, 2020. 1332 p.
- Dimova G. Political Uncertainty. A Comparative Exploration. Ibidem Press, 230 p.
- Granovetter M. Granovetter – Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, 1973, №78(6). P. 1360–1380.
- Hay C. Political Analysis. London: Red Globe Press, 2002. 314 p.
- Jervis R. Complexity and the Analysis of Political and Social Life. *Political Science Quarterly*. Vol. 112, №. 4. 1997–1998. P. 569–593.
- Mahoney J., Terrie L. Comparative-Historical Analysis in Contemporary Political Science. *The Oxford Handbook of Political Methodology*. Oxford University Press, 2009. P. 737–755.
- Politics and Uncertainty: Theory, Models and Applications. By C.Cioffi-Revilla. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 343p.
- Tilly Ch., Goodin R. Overview of Contextual Political Analysis it Depends Get access Arrow. *The Oxford Handbook of Political Science*. Oxford University Press: 2013. P. 431–459.
- The Oxford Handbook of Contextual Political Analysis Get access Arrow. / ed. Robert Goodin, Charles Tilly. Oxford University Press, 2009. 882 p.

References

- Vashchenko, K. O. (2007). Historical genesis of applied political analysis and forecasting]. In: *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. f. Kurasa NAN Ukrainy*. Kyiv, 2007, 35, 227–241 [in Ukrainian].
- Veimer, D.L., Vaininh E.R. (2000). Policy Analysis: Concept and Practice. Kyiv: «Osnovy», 654 [in Ukrainian].
- Vonsovych, S. G. (2023). Political Analysis and Forecast. Kamianets-Podilskyi, 228 [in Ukrainian].
- Klyuchnyk, R. M. (2019). Political analysis. Political crisisology: a teaching aid. Dnipro: A. Nobel University, 84 [in Ukrainian].
- Bellido, J. Francisco (2024). The research programme of methodological individualism: back to its foundations. *The Journal of Philosophical Economics: Reflections on Economic and Social Issues*, XVII (Annual issue), 281–308.
- Curini, L., Franzese, R. (2020). The SAGE Handbook of Research Methods in Political Science and International Relations. SAGE, 1332 p.
- Dimova, G. (2024). Dr. Political Uncertainty. A Comparative Exploration. Ibidem Press, 230.
- Granovetter, M. (1973). Granovetter – Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, 78(6), 1360–1380.
- Hay, C. Political Analysis. London: Red Globe Press, 2002. 314.
- Jervis, R. Complexity and the Analysis of Political and Social Life. *Political Science Quarterly*, 112, №. 4. 1997–1998, 569–593.
- Mahoney, J., Terrie, L. (2009). Comparative-Historical Analysis in Contemporary Political Science. *The Oxford Handbook of Political Methodology*. Oxford University Press, 737–755.
- Politics and Uncertainty: Theory, Models and Applications (1998). By C.Cioffi-Revilla. Cambridge: Cambridge University Press, 343.

Tilly Ch., Goodin R. (2013). Overview of Contextual Political Analysis it Depends Get access Arrow. *The Oxford Handbook of Political Science*. Oxford University Press, 431–459.

The Oxford Handbook of Contextual Political Analysis Get access Arrow (2009) / ed. Robert Goodin, Charles Tilly. Oxford University Press, 882.

Анотація

Заславська О. О., Налімова В. В., Посвістак О. А. Властивості політичного поля: теоретичні засади політичного аналізу. – Стаття.

У статті досліджено інтегративний підхід до політичного аналізу, який поєднує системну та суб'єктно-орієнтовану модель, що дозволяє отримати більш глибоке та комплексне розуміння політичних явищ. Визначено та проаналізовано ключові властивості політичного світу, які необхідно враховувати при політичному аналізі, а саме: системність, невидимість, самодетермінація, історичність, контекстуальність, процесуальність, інерційність, наділеність значеннями, невизначеність та внутрішня напруженість. Виходячи з того, що політичний світ є складною, динамічною та багатогранною системою, яка вимагає комплексного підходу до дослідження, доведено ефективність запропонованого інтегративного підходу для дослідження політичного світу. Цей підхід дозволяє враховувати як структурні, так і акторні фактори, що впливають на політичні процеси, та сприяє більш об'єктивному та повному аналізу політичних явищ. Виявлено та розкрито сутність ключових властивостей політичного світу, які є необхідними для розуміння його особливостей та динаміки. Зокрема, досліджено вплив історичного контексту на сучасні політичні процеси, роль символічних факторів у формуванні політичної реальності, а також значення невизначеності та внутрішньої напруженості для аналізу політичних конфліктів. Показано практичне застосування розробленого підходу та виявлених властивостей для аналізу конкретних політичних явищ, таких як політичні кризи, виборчі процеси та міжнародні конфлікти. Це демонструє ефективність запропонованої методології для аналізу реальних політичних ситуацій та прогнозування їхнього розвитку. Наголошено на важливості використання міждисциплінарного підходу, який поєднує знання з політології, соціології, історії, психології та інших галузей, для отримання більш об'єктивних та комплексних результатів.

Ключові слова: політичний аналіз, інтегративний підхід, політичний світ, системність, невидимість, самодетермінація, контекстуальність, процесуальність, невизначеність.

Summary

Zaslavska O. O., Nalimova V. V., Posvistak O. A. Properties of the political field: theoretical foundations of political analysis. – Article.

The article explores an integrative approach to political analysis, combining systemic and subject-oriented models, which allows for a deeper and more comprehensive understanding of political phenomena. The key properties of the political world, which must be considered in political analysis, are identified and analyzed, namely: systemic nature, invisibility, self-determination, historicity, contextuality, processuality, inertia, value-ladenness, uncertainty, and internal tension. Given that the political world is a complex, dynamic, and multifaceted system, requiring a comprehensive research approach, the effectiveness of the proposed integrative approach for studying the political world is proven. This approach allows for considering both structural and actor-based factors that influence political processes, and contributes to a more objective and complete analysis of political phenomena. The essence of key properties of the political world, necessary for understanding its peculiarities and dynamics, is identified and revealed. In particular, the influence of historical context on modern political processes, the role of symbolic factors in shaping political reality, and the significance of uncertainty and internal tension for analyzing political conflicts are studied. The practical application of the developed approach and identified properties for analyzing specific political phenomena, such as political crises, electoral processes, and international conflicts, is demonstrated. This showcases the effectiveness of the proposed methodology for analyzing real political situations and predicting their development. The necessity for continuous improvement of political analysis methods, taking into account the changes occurring in the political world, is substantiated. In particular, the importance of using an interdisciplinary approach, combining knowledge from political science, sociology, history, psychology, and other fields, to obtain more objective and comprehensive results, is emphasized.

Key words: political analysis, integrative approach, political world, systemic nature, invisibility, self-determination, contextuality, processuality, uncertainty.